

Guliston davlat universiteti
Kengashining 2026-yil 20-avgustdagi
navbatdan tashqari yig'ilish bayoni bilan
tasdiqlangan

**GULISTON DAVLAT UNIVERSITETINING AKADEMIK HALOLLIK
KODEKSI**

KIRISH

Akademik halollik oliy ta'limning samaradorligini oshirish, yuqori malakali kadrlarni tayyorlash va mamlakatda oliy ta'limni rivojlantirishning asosiy ustunlari hisoblanadi.

Guliston davlat universiteti (keyingi o'rinlarda – Universitet) akademik halollik bo'yicha xalqaro tan olingan standartlarni e'tirof etadi. Universitet mazkur standartlarni joriy qilish maqsadida o'z faoliyatida akademik halollik qoidalariga qat'iy rioya qilishni, kadrlar tayyorlash hamda ilm-fanni rivojlantirishning ustuvor vazifasi etib belgilaydi.

Guliston davlat universitetining Akademik halollik kodeksi (keyingi o'rinlarda – Kodeks) bilan belgilab berilayotgan qoidalarga rioya qilish uchun asosiy mas'uliyat har bir talaba, professor-o'qituvchi va xodim zimmasiga yuklatiladi. Bunda universitetning har bir a'zosi boshqalarning huquqlarini hurmat qilish, mualliflik huquqini tan olish va unga rioya qilish kabi fazilatlarni namoyon etishlari zarur.

Mazkur Kodeks va uning asosiy qoidalari universitetning o'quv va ilmiy faoliyatida akademik halollikning umumqabul qilingan standartlarini joriy qilishga qaratilgan bo'lib, ushbu sohadagi uchta muhim vazifani amalga oshirishni belgilaydi:

1) akademik halollikga daxldor axloqiy qoidalarni o'rnatish hamda nomaqbul xatti-harakatlarning oldini olish;

2) Universitet talabalari va xodimlarida plagiat (ko'chirmachilik)ga murossasiz munosabatda bo'lish kayfiyatini shakllantirish hamda akademik halollikni keng targ'ib qilish;

3) akademik halollik sohasida talabalar va xodimlar uchun mos bo'lgan axloqiy xususiyatlarni shakllantirish.

Ushbu Kodeks talablari o'quv va ilmiy-tadqiqot jarayonining barcha ishtirokchilari hamda boshqalarning ijodiy mehnati natijalariga hurmat bilan munosabatda bo'lish kayfiyatini shakllantirishga, ilmiy faoliyat natijalarini intellektual mulk sifatida tan olishga va unga nisbatan munosib munosabatni rag'batlantirish maqsadini ko'zlaydi.

Mazkur Kodeks 2026/2027-o'quv yilidan boshlab amal qiladi.

I. Umumiy qoidalar va asosiy tushunchalar

1. Mazkur Kodeks universitet talabalari, professor-o'qituvchilari, xodimlari, o'quv jarayonini tashkil etuvchi tarkibiy bo'linma rahbarlari, tadqiqotchilar (doktorantlar va mustaqil izlanuvchilar)ning akademik halolligi masalalariga adolatli, oshkora, to'g'ri munosabatni shakllantirish va ularning tadqiqot etikasiga rioya qilishini ta'minlash maqsadida ishlab chiqilgan.

2. Kodeksning asosiy vazifasi akademik halollik qoidalarini belgilash, ularni amalga oshirish va nazorat qilishni ta'minlash, shuningdek talabalar (bakalavriat va magistratura talabalari), tadqiqotchilar, pedagog xodimlarning o'quv hamda ilmiy tadqiqot doirasida akademik halollik, ta'lim va mehnat faoliyatidagi tadqiqot etikasi tamoyillarini belgilashdan iborat.

3. Akademik halollik qoidalari akademik faoliyat (oraliq va yakuniy nazorat ishlari, o'quv adabiyotlari, fan moduli kontentlari) va ilmiy tadqiqot faoliyatining barcha shakllarini (ilmiy maqola, monografiya va boshqa barcha turdagi ilmiy ishlarni) tayyorlash, ularga taqriz berish, opponent bo'lish, iqtiboslar keltirish va nashr etishda universitetning barcha xodimlari, doktorant va mustaqil izlanuvchilariga taalluqlidir.

4. Asosiy tushunchalar:

Akademik halollik – o'qish va yozma ishlarni bajarishda (testlar, esselar, bitiruv malakaviy ishlari va dissertatsiyalar), oraliq va yakuniy nazoratlar, imtihonlarda savollarga javob berishda, tadqiqot olib borishda, o'z bilimini ifoda etishda, pedagog xodimlar va boshqa xodimlar hamda talabalar bilan munosabatlarda halollikni ifoda etadigan qadriyatlari va tamoyillarining majmuidir. Bunda tadqiqotni amalga oshirish jarayonida ma'lumotlar, ilmiy natijalar, usullar, ilmiy nashrning holati haqqoniy va xolisona ko'rsatilishi, plagiat (ko'chirmachilik), mavjud ma'lumotlarni soxtalashtirish (falsifikatsiya) hamda qalbaki ma'lumotlarni yaratish (fabrikatsiya)ga yo'l qo'ymaslik lozim.

Ta'lim jarayoni ishtirokchilari — ta'lim oluvchilar, professor-o'qituvchilar tarkibi, ma'muriy-boshqaruv hamda o'quv-yordamchi xodimlar.

Ta'lim oluvchi — ta'lim olayotgan shaxs.

O'qituvchi — ta'lim muassasasida mehnat shartnomasi, mutaxassisligi va ilmiy malakasiga muvofiq ta'lim dasturlari bo'yicha ta'lim oluvchilarga ta'lim berish faoliyatini amalga oshiruvchi pedagog xodim.

Xodimlar — ta'lim jarayonida ishtirok etuvchi ma'muriy-boshqaruv va o'quv-yordamchi personal.

Umumiy nazorat — joriy, oraliq, yakuniy nazorat hamda davlat yakuniy attestatsiyasi jarayonida ta'lim jarayonida qo'llaniladigan monitoring va nazorat tadbirlari majmuasi.

Hujjatli nazorat — hujjatlarning haqqoniyligi va aniqligini o'rganish

hamda tahlil qilish orqali soxtalashtirishning oldini olish maqsadida amalga oshiriladigan nazorat turi.

Baholanadigan ish — ta'lim oluvchining muayyan o'quv davridagi ta'lim natijalarini aniqlash maqsadida joriy, oraliq yoki yakuniy nazorat doirasida bajaradigan ish yoki topshiriq (yozma ish, nazorat ishi, laboratoriya ishi, amaliy ish, mustaqil ish, tadqiqot ishi, test, kurs ishi, dissertatsiya, loyiha va boshqalar).

Tadqiqot – umumlashtirish mumkin bo'lgan bilimlarni yaratish yoki mavjud bilimlarga hissa qo'shishga qaratilgan tizimli o'rganish, shu jumladan, tadqiqotlarni shakllantirish, sinovdan o'tkazish va baholashdan iborat jarayon.

Tadqiqot etikasi – talabalar, tadqiqotchilar, professor-o'qituvchilar tadqiqot faoliyatining barcha shakllarida halollik, shaxsiy mas'uliyat, ochiqlik va boshqalarning huquqlarini hurmat qilish, professional yondashuv, akademik obro'ni saqlash va boshqa umume'tirof etilgan etika qoidalari va tamoyillarining majmui hisoblanadi.

II. Asosiy tamoyillar

5. Akademik halollikning asosiy tamoyillari:

vijdonlilik – baholanadigan va baholanmaydigan o'quv hamda ilmiy ishlarni halol, munosib bajarish;

ochiqlik (shaffoflik) – talabalar, professor-o'qituvchilar va Universitetning boshqa xodimlari o'rtasida oshkoralik hamda o'zaro ishonch asosida ta'lim, ilmiy ma'lumotlar, manbalar, tadqiqot usullari, vositalar, natijalar va g'oyalar almashinuvi. Bunda ilmiy ish va uning natijalari borasida bildirilgan tanqidiy fikrlar hamda yangi g'oyalar ishni takomillashtirishga qaratilgan bo'ladi.

erkinliklarni hurmat qilish – ijodiy fikr va g'oyalarni erkin ifoda etish;

tenglik – har bir talaba, professor-o'qituvchi, tadqiqotchi va boshqa xodimlarning akademik halollik hamda tadqiqot etikasi qoidalariga rioya qilish va ularning buzilishi uchun teng javobgar bo'lishi;

to'g'rilik va halollik tamoyili – foydalanilgan adabiyotlar ro'yxatiga yoki ishning ichiga biron-bir manbani kiritish hamda unga havola berish uchun muallif ushbu manbani shaxsan o'qib chiqishi va ushbu manbada o'zi iqtibos keltirgan fikrni o'zgartirmagan holda keltirishi;

manfaatlar to'qnashuvining oldini olish – talabalar, izlanuvchilar va xodimlarning o'z tadqiqotlaridagi takliflar, chop etilgan materiallar, ommaviy nashrlar, shuningdek, boshqa barcha turdagi ilmiy ishlarda bunday ishning haqqoniyligiga ziyon yetkazadigan moliyaviy va boshqa xarakterdagi manfaatlar to'qnashuvi haqida tegishli shaxsga xabar berishlari;

tadqiqotning originalligi – tadqiqot etikasiga asosida ilmiy bilimlar yoki

amaliy ko'nikmalarni oshirishga hissa qo'shadigan xulosalarga ega bo'lgan original tadqiqotga asoslangan nashr. Bunda tadqiqot ishi haqqoniy tadqiqotga asoslangan, ya'ni fanda allaqachon mavjud bo'lgan xulosalarni emas, balki yangi bilimlar va yondashuvlarni taqdim etsa, original ish hisoblanadi;

tadqiqot erkinligi – bu tadqiqotchining mavzuni tanlashda, izlanish olib borishda va tadqiqot natijalarini e'lon qilishda erkinligini bildirib, bunda tadqiqotchining ilmiy va ijodiy faoliyatiga asossiz aralashish yoki asossiz talablar belgilash mumkin emas;

diskriminatsiyaga yo'l qo'ymaslik – xodimlar, tadqiqotchilar yoki talabalarni jinsi, irqi, etnik kelib chiqishi, ijtimoiy mavqeyi yoki (ilmiy salohiyati va halolligi bilan bog'liq bo'lmagan) boshqa omillar asosida kamsitishga yoki imtiyozlar belgilashga yo'l qo'yilmasligi;

tadqiqotning aniqligi, barqarorligi va to'raligi – ilmiy ishni shakllantirishda ma'lumotlar, fikr-mulohazalar, xulosalar mazmuni tugal va aniq ifoda etilishi, mantiqiy izchillikka rioya qilinishini ifodalaydi;

havolalarning reprezentativligiga rioya qilish – muallif ilmiy tadqiqot ishi mavzusi bo'yicha ushbu sohadagi eng yaxshi va eng muhim asarlarga murojaat qilishi, ishning dolzarbligini ko'rsatish uchun har doim eng so'nggi nashrlardan iqtibos keltirishi;

ehtiyotkorlik – beparvolik natijasida xato va kamchiliklarga yo'l qo'ymaslik, o'z ishini hamda tegishli mavzuga oid boshqa ishlarni va ma'lumotlarni lozim darajadagi e'tibor bilan o'rganish, tahlil qilish hamda shakllantirish mas'uliyati;

sir tutilishi lozim bo'lgan axborot maxfiyligiga rioya etish – tadqiqotni amalga oshirishda shaxsga doir ma'lumotlar bilan ishlash tartibiga hamda tijorat va xizmat sirlari maxfiyligiga rioya etish;

tadqiqot olib borishda javobgarlik – muallif yoki uning merosxo'rlari huquqlarining muhofazasiga qat'iy rioya qilish va ularning asarlaridan o'quv, ilmiy-tadqiqot ishlari doirasida foydalanish jarayonida havolalarni to'g'ri va aniq keltirish;

akademik muhitda professional xushmuomalalik va madaniyat – akademik faoliyat va ilmiy tadqiqotlarda o'zaro suhbat, bahs va munozaralarda professional madaniyatga qat'iy rioya qilish, xushmuomalalik va etika qoidalarini shaxsiy xarakter va yutuqlardan ustun qo'yish;

tadqiqotni samarali boshqarish – boshqalar manfaati uchun tadqiqot sifatini boshqarish bo'lib, ilmiy tadqiqot natijalarini boshqalar tomonidan keng foydalanish uchun qulay shaklda taqdim etish hamda uni milliy va xalqaro ilmiy jamoatchilik foydalanishi mumkin bo'lgan tarmoqlarga joylashtirishni nazarda tutadi;

tadqiqotning xolisligi (ilmda manfaatlar muvozanatini saqlash) – tadqiqotlar obyektiv ehtiyojlarga muvofiq bo‘lishi hamda tadqiqot olib borilayotgan taraflarning manfaatlari bir xil va xolis o‘rganilishini ifodalab, bunda xodim, talaba va tadqiqotchining ilmiy izlanishlari noxolis axborot asosida ayrim toifadagi shaxslar manfaatlariga xizmat qiladigan yondashuvdan xoli bo‘lishi lozim;

chop etish mas’uliyati – ilmiy natijalarni martaba oshirish maqsadida emas, balki ilm-fan va texnologiyalarni rivojlantirish hamda keng jamoatchilikni xabardor etish uchun nashr etish akademik mas’uliyatini namoyon etib, bunda ko‘chirmachilik asosidagi takroriy nashrlarni chop etishdan saqlanish tavsiya etiladi.

6. Mazkur Kodeksning asosiy tamoyillariga rioya etilishi, jumladan, akademik halollik qoidalarining bajarilishini ta’minlash maxsus dasturiy vositalar orqali topshirilayotgan matnlarning originalligini tekshirish va jamoatchilik nazorati vositalari orqali amalga oshiriladi.

III. Huquq va majburiyatlar

7. Universitet mazkur Kodeks qoidalarini bajarilishini talab qilishga va ular buzilgan taqdirda tegishli choralar (sanksiyalar) qo‘llashga haqlidir.

8. Universitetning akademik halollikni ta’minlash sohasidagi majburiyatlari:

akademik va tadqiqot ishlarining originalligini (o‘ziga xosligi) tekshirish uchun elektron tizimlardan bepul foydalanish uchun sharoitlar yaratish;
talabalar va xodimlarning akademik halollik sohasidagi huquq va majburiyatlari to‘g‘risida xabardor qilish;

qonun talablariga muvofiq talabalar va xodimlarning shaxsiy hamda maxfiy ma’lumotlarni oshkor qilishdan to‘liq himoya qilish choralarini ko‘rish;

talabalar va xodimlarni ularning yozma ishlari maxsus elektron tizimlardan foydalanilgan holda originalligi (o‘ziga xosligi) tekshirilishi haqida xabardor qilinishini tashkil qilish;

universitet veb-sayti va ijtimoiy tarmoqlarida mazkur Kodeks bo‘yicha o‘rnatilgan qoidalar haqida axborotlar, infografikalarning joylashtirilishini tashkil qilish;

universitetda akademik halollikga rioya qilinishi bilan bog‘liq murojaatlarni elektron yuborish va ularni o‘rganish bo‘yicha tegishli mexanizmlarni yaratish;

mazkur Kodeks talablarining bajarilishini ta’minlashda tenglik, adolat, manfaatlar to‘qnashuviga yo‘l qo‘ymaslik tamoyillariga rioya qilish;

talabalar va xodimlar tomonidan universitetda akademik halollikni

ta'minlash va tadqiqot etikasiga rioya qilinishi bo'yicha turli xil targ'ibot vositalaridan foydalanish;

akademik nohalollik (qoidabuzarlik) holatlari haqida xabar bergan shaxslarning shaxsini oshkor qilmaslik va o'z vakolati doirasida boshqa majburiyatlarni bajarish.

9. Fakultet dekanatlarining majburiyatlari:

talabalarga har o'quv yili boshlanishida "Tanishtiruv hafta"ligi ("Orientation-week") doirasida "Akademik halollik" mohiyati, uning professional yurist sifatida shakllanishda tutgan o'rni, yuzaga kelish shakllari haqida tushuntirish kurslarini tashkil qilish;

akademik halollikga daxldor axloqiy qoidalar bilan o'z bo'ysunuvidagi talaba va xodimlarni tanishtirish hamda nomaqbul xatti-harakatlarni sodir etilishining oldini olish;

universitet talabalari va xodimlarida plagiat (ko'chirmachilik)ga murosasiz munosabatda bo'lish kayfiyatini shakllantirish hamda akademik halollikni keng targ'ib qilish;

malakali mutaxassislar tomonidan mazkur kodeks qoidalari haqida batafsil tushuntirish tashkil qilish;

talabalar va professor-o'qituvchilarning akademik halollik talablari to'g'risida doimiy ravishda xabardor qilib borilishlarini ta'minlash hamda rioya etishlarini nazorat qilish;

mazkur Kodeksning 8-bandida ko'rsatilgan chora-tadbirlarni amalga oshirishda qatnashish.

10. Kafedralarning majburiyatlari:

xodimlarga antiplagiat tizimidan foydalanish va u asosida akademik halollikni aniqlash bo'yicha treninglar tashkil qilish;

professor-o'qituvchilar tomonidan talabalarni to'g'ri yozish ko'nikmalariga o'rgatish va plagiatni qayta aniqlash;

kafedraning akademik faoliyatida mazkur Kodeks qoidalarini qo'llash va uning ijrosini ta'minlash;

xodimlar, talabalar va tadqiqotchilarga tegishli ilmiy yoki akademik darajani muvaffaqiyatli qo'lga kiritishda yordam berish hamda talabalarga barcha kurslar, nazorat ishlari, topshiriqlar va imtihon materiallarida mualliflik huquqi qoidalariga rioya qilgan holda akademik halollik va ilmiy axloq qoidalari bo'yicha aniq ko'rsatma hamda tavsiyalar berish;

talabalar hamda tadqiqotchilarga Kodeks doirasida ularning huquq va majburiyatlari to'g'risida tushuntirishlar berish, belgilangan tartibda bajarilishini nazorat qilish;

mazkur Kodeksning 8-bandida ko'rsatilgan chora-tadbirlarni amalga

oshirishda qatnashish.

11. Universitet professor-o'qituvchilari mazkur Kodeks qoidalari bo'yicha barcha darajadagi va o'quv shaklidagi ta'lim oluvchilar bilan har qanday mavjud vositalar orqali tushuntirish ishlarini olib borishlari kerak: og'zaki tushuntirishlar, sillabusdagi eslatmalar, mustaqil ishlarni bajarish uchun tarqatma materiallar va boshqalar.

12. Talabalar va izlanuvchilar o'z ishlarini bajarishda mazkur Kodeks bilan belgilangan qoidalarga, ilmiy etika va mualliflik huquqining fundamental prinsiplariga rioya qilishlari shart.

13. Izlanuvchilarning akademik halollikni ta'minlash bo'yicha majburiyatlari:

halollik: izlanuvchilar o'z tadqiqotlarining to'g'riligi hamda akademik halollik ga rioya qilgan holda tayyorlanganligi uchun javobgardirlar;

qoidalarga bo'ysunish: izlanuvchilar mazkur Kodeks va universitetning tadqiqot o'tkazish bilan bog'liq tartib-qoidalari bilan tanishishlari va ularga rioya qilishlari lozim;

tadqiqot metodlari: izlanuvchilar tadqiqot o'tkazishda tegishli metodlardan foydalanishlari, xulosalarni tanqidiy tahlildan o'tkazishlari, natijalar va talqinlarida to'liq hamda xolis axborot berishlari kerak;

tadqiqot qaydlari: izlanuvchilar tadqiqot bo'yicha ma'lumotlarni aniq va tushunarli tarzda qayd etib borishlari darkor, bunda mazkur ish bilan boshqalar ham tanishishi va foydalana olishi imkoniyati yaratiladi;

tadqiqot natijalari: izlanuvchilar mualliflik huquqiga ega bo'lishlari va ustuvor yo'nalishlarni belgilagan vaqtlaridan boshlab darhol ma'lumotlar va natijalar bilan o'zaro ochiq va tezkor almashishlari lozim;

mualliflik huquqi. Izlanuvchilar barcha ilmiy ishlarga qo'shgan hissalarini, bu boradagi hisobotlari va tadqiqotning mualliflik huquqi unga tegishlilikini isbotlovchi ma'lumotlarni saqlash bo'yicha javobgarlikni o'z zimmalariga olishlari kerak. Mualliflar ro'yxati faqat tegishli mualliflik mezonlariga javob beradigan va ishga o'z hissasini qo'shgan shaxslarni o'z ichiga olishi kerak;

nashr tasdig'i: izlanuvchilar chop etilgan materiallarda tadqiqotga sezilarli hissa qo'shgan, ammo mualliflik mezonlariga to'g'ri kelmaydigan shaxslarning barchasini, jumladan, yozuvchilar, homiylar va boshqa shaxslarni aniq ko'rsatishlari lozim;

ekspert bahosi: izlanuvchilar boshqalarning ishiga taqriz berishda maxfiylikka rioya qilishlari hamda o'z vaqtida, adolatli, qat'iy baho berishlari kerak;

manfaatlar to'qnashuvi: izlanuvchilar tadqiqotdagi takliflar, chop etilgan materiallar, ommaviy xabarlar, shuningdek, barcha sharhlarda ishning

haqqoniyligiga ziyon yetkazadigan moliyaviy va boshqa xarakterdagi manfaatlar to'qnashuvi haqida xabar berishlari shart;

jamoatchilik bilan aloqa: izlanuvchilar tadqiqot natijalarining ahamiyati va tan olinishiga doir ommaviy muhokamalarda ishtirok etganda o'z shaxslarining e'tirof etilishiga qaratilgan izohlarni cheklashlari hamda professional izohlarni shaxsiy qarashlarga asoslangan fikrdan ajrata olishlari lozim;

nomaqbul tadqiqot amaliyoti haqida xabar berish: izlanuvchilar tadqiqotni o'tkazishdagi noqonuniy harakatlar, xususan, ma'lumotlarni o'zidan to'qib chiqarish, soxtalashtirish, ko'chirmakashlik kabi, shuningdek, tadqiqotning haqqoniyligiga putur yetkazadigan ehtiyotsizlik, mualliflarga havola qilishdagi xatolik, qarama-qarshi ma'lumotlarni ko'rsatmaslik, chalkashlik hosil qiluvchi tahlil metodlaridan foydalanish kabi holatlar haqida tegishli universitetning vakolatli tuzilmalariga xabar berishlari shart.

IV. Akademik nohalollik (qoidabuzarlik) va tadqiqot etikasining buzilish shakllari

14. Akademik qoidabuzarlik shakllari quyidagilardir:

Plagiat (ko'chirmachilik) – bu o'zgalarning ijodiy faoliyati natijalari, g'oyalari, so'zlarini qo'lyozma, bosma yoki elektron shaklda bo'lgan barcha nashr etilgan va nashr etilmagan materiallarni muallifning roziligisiz ataylab o'zining fikri sifatida taqdim etish, jumladan, undan manbaga to'liq havola qilmasdan foydalanish yoki olingan manbaaga havola qilingan bo'lsada, lekin o'zlashtirishlarning hajmi va xarakteri talaba va xodimlarning yozma yoki ilmiy ishining, shuningdek uning asosiy qismini mustaqil yozilganligiga shubha uyg'otadigan darajada o'zlashtirilish.

Plagiat holatlariga ruxsatsiz ravishda boshqa birovning oshkor qilingan yoki oshkor qilinmagan asarining ayrim qismlarini to'liq qayta ishlash yoki ifoda yo'sinini o'zgartirish, manba (havola)ni ko'rsatmaslik yoki uni inkor qilish va ushbu asarni o'ziniki sifatida taqdim etish kiradi.

Falsifikatsiya (ma'lumotlarni soxtalashtirish) – o'z qarashlari, gipotezalari va boshqa ma'lumotlarni asoslash maqsadida muayyan ma'lumotlarni o'zgartirib ko'rsatish yoki ilmiy ishga kiritmaslik.

Fabrikatsiya (qalbaki ma'lumotlar yaratish) – tadqiqot ishida aslida mavjud bo'lmagan ma'lumotlarni yuz bergandek qilib ko'rsatish.

Mualliflik huquqi bilan muhofaza qilinadigan ijodiy faoliyat natijalariga O'zbekiston Respublikasining "Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar to'g'risida"gi Qonuni 5-moddasi talablariga javob beradigan asarlar kiradi.

15. Plagiat quyidagi shakllarda bo'lishi mumkin:

asar muallif(lar)ini (manbasini) ko'rsatmagan holda foydalanish va iqtibos

keltirish;

boshqa shaxslar tomonidan yaratilgan asarni to'liq ko'chirgan holda yoki tadqiqot ishi doirasida mos hajmdan ortiq darajada foydalanish orqali o'zlashtirish; fikrning manbasini ko'rsatmasdan o'zgartirib ifodalash;

internetdan to'liq olingan yoki ilgari taqdim etilgan yozma ishni (oralik, yakuniy nazorat), bitiruv malakaviy ishini (BMI), magistrlik yoki doktorlik (PhD, DSc) dissertatsiyasini o'zlashtirgan holda topshirish.

16. O'quv (o'quv-uslubiy) yo'nalishida quyidagilar akademik qoidabuzarlik hisoblanadi:

ko'chirmachilik – bu har qanday ruxsatsiz yozma (bosma, qo'lyozma) manbalardan foydalanish, shu jumladan, manbalardan texnik aloqa vositalari yordamida foydalanish, talabaning bilimlarini nazoratdan o'tkazishda (imtihonlar, test sinovlari yoki boshqa majburiy attestatsiya tadbirlarida) imtihon savollariga tegishli javoblarni aks ettiruvchi ma'lumotlarni ruxsatsiz o'zlashtirish;

ayni bir ishni ikki marotaba topshirish – talaba yoki xodim tomonidan nazorat ishlari, BMI, magistrlik ishlari, darslik, o'quv qo'llanma, ilmiy maqola, monografiya va dissertatsiyalarni tayyorlashda turli xil mualliflik ishlari ostida bir xil matnni taqdim etish va boshqalar. Kichik o'zgarishlar va tuzatishlar, masalan, darslikni yoki monografiyani boshqacha shaklda rasmiylashtirish orqali o'quv qo'llanma sifatida qayta tayyorlash va shu kabi boshqa holatlar tavsiya etilmaydi. Ilgari tayyorlangan matndan muallifning o'zi tomonidan kattaroq asarning bir qismi sifatida foydalanilishi ikki marotaba topshirish yoki qayta topshirish deb hisoblanmaydi;

akademik halollik qoidalarini buzishda muayyan shaxsga yordam berish – boshqa talabaga boshqa darsda topshirilgan vazifani jo'natish, topshiriq qismlarini takrorlash va o'zinikidek topshirishga imkon berish;

boshqa shaxs sifatida namoyon qilish – imtihonlar, test sinovlari, laboratoriya ishlari, malakaviy imtihonlar yoki boshqa topshiriqlar paytida akademik imtiyozlarni qo'lga kiritish uchun o'zini boshqa shaxs sifatida namoyon qilish yoki o'z o'rniga boshqa shaxslarni kiritish;

to'siq yaratish va to'sqinlik qilmoq – adolatsiz akademik yutuqqa erishish uchun boshqalarning ta'lim yoki ilmiy faoliyatiga to'sqinlik qilish. Bunday to'sqinlik qilishga o'quv maqsadlarida ishlatiladigan ma'lumotlarni soxtalashtirish, o'quv yoki ilmiy faoliyatda foydalaniladigan fayllar, qo'lyozmalar yoki elektron va boshqa materiallar, ilmiy ishlar, kutubxona jihozlari (yoki mol-mulk)ga shikast yetkazish va shu kabi o'quv hamda ilmiy-ijodiy faoliyatga har qanday to'sqinlik xatti-harakatlari kiradi;

auditoriya mashg'ulotlari va konsultatsiyalarga to'sqinlik qilish, xalaqit berish – o'qituvchi, dekan, murabbiy (tyutor) tomonidan tashkil qilingan dars yoki

konsultatsiyani maqsadli ravishda (qasddan) buzishga qaratilgan har qanday xatti-harakatlar;

17. Shuningdek, javoblarni olish:

Yakuniy nazorat materiallari, test savollari va boshqa materiallar kabi maxfiy (konfidensial) ma'lumotlarga ruxsatsiz kirish;

baholanadigan ishni bajarish paytida javoblarni berish yoki imtihon topshiriqlariga javoblarni uzatish yoxud bu bo'yicha ruxsat etilmagan elektron qurilmalardan foydalanish;

boshqa talaba, xodim, o'qituvchi yoki boshqalar yordami bilan baholangan ishning savollari (kazu) yoki imtihon testlarining javoblarini bajarishdan oldin materiallarni qisman yoki to'liq olish;

tayyor baholanadigan ishlar yoki imtihon javoblarini/testlarni sotib olish yoki sotib olishga ko'maklashish yoxud sotishda boshqa yo'l bilan yordam berish;

har qanday usul bilan, shu jumladan, elektron pochta, kompyuter va boshqa vositalar orqali yuklab olish, baholanadigan ishlar bilan bog'liq har qanday javoblarni olish;

qog'ozdan va/yoki elektron tashuvchidan baholangan ish bilan bog'liq materiallarni olib chiqish yoki o'qituvchi, universitet xodimining kompyuteridan nusxa ko'chirish;

maxfiy (konfidensial) ma'lumotlarni oldindan kelishuvlarsiz uchinchi shaxslarga tarqatish yoki oshkor qilish taqiqlanadi.

18. Ma'lumotlarni yashirish yoki soxtalashtirish akademik qoidabuzarlik hisoblanadi:

ma'lumotlarni yashirish – aldash yoki akademik imtiyozga ega bo'lish maqsadida ma'lumotlarni, transkriptlarni yoki boshqa o'quv hujjatlarini yashirish;

soxtalashtirish (kelishuv) – bu boshqa shaxs tomonidan to'liq yoki qisman o'z shaxsiy ishi sifatida bajarilgan yozma ishlarni (oraliq yoki yakuniy nazorat, kurs ishi, bitiruv malakaviy ishi, dissertatsiya, darslik, o'quv qo'llanma va boshqa ilmiy ishlarni) yetkazish yoki o'z ishini boshqa odamga haq evaziga yoki bepul taqdim etish;

qalbaki (yolg'on) ma'lumotlar taqdim etish – yozma ishlarda muayyan holatlar, voqealar, faktlar to'g'risida ma'lumotlarni qasddan adashtirish, haqiqatga to'g'ri kelmaydigan axborotlar keltirish;

yakuniy nazoratlari o'tkaziladigan maxsus jihozlangan auditoriyalarga ruxsatsiz kirish, kompyuter qurilmalariga turli vositalarni (smartfon, xotira qurilmalari) joylashtirish, ularning ichidagi axborotlarni kompyuterga o'tkazish, shuningdek kompyuterdan turli vositalarga axborotlarni o'tkazish hamda yuqoridagi harakatlarni amalga oshirishga urinish.

19. Baholarni, ma'lumotlarni, baholanayotgan ishlarni soxtalashtirish:

baholar, topshiriq bo'yicha javoblarni baholash natijalarini soxtalashtirish;

ma'lumotlarni soxtalashtirish (qo'shish, kiritish, tuzatish), ya'ni tadqiqot davomida olib borilgan so'rovnoma, anketa va boshqa usullardagi hisoblash va kuzatish natijalarini soxtalashtirish;

yozma nazorat ishlari bahosini asossiz ko'tarib qo'yish yoki bahoni pasaytirish;

boshqa talabaning baholanadigan ishini ataylab qalbakilashtirish yoki buzish;

qonun hujjatlarida nazarda tutilgan boshqa holatlar taqiqlanadi.

20. Noto'g'ri ma'lumot taqdim etish – soxta topshiriqlar, sertifikatlar va boshqa hujjatlarni topshirish yoki akademik maqsadlarda taqdim etish qoidabuzarlik sanaladi.

Bunday qoidabuzarliklarga quyidagilar kiradi (mazkur ro'yxat chegaralanmagan):

o'zgartirilgan materiallar va tadqiqot natijalari;

uydirma faktlar yoki manbalar;

soxta sertifikatlar; soxta hujjatlar;

soxta tavsiyanoma va boshqa xatlar;

soxta transkriptlar, diplomlar yoki boshqa ma'lumotlar;

topshiriq sanasi va vaqtini o'zgartirish;

baho ma'lumoti yoki imtihon materialidagi o'zgarishlar;

qoniqarsiz deb topilgan ishni o'zgartirish.

21. Akademik bilim darajasini olgunga kadar bitiruvchi kurslarning akademik nohalolligi quyidagilarni ham o'z ichiga oladi:

adolatsiz amaliyot – bitiruv malakaviy amaliyoti o'tashni e'tiborsiz qoldirish (o'tamaslik), bitiruv malakaviy ish mavzusiga aloqadorligi bo'lmagan tashkilotda amaliyotni o'tash yoki amaliyot natijalariga ko'ra soxta hujjatlarni taqdim etish;

bitiruv malakaviy ishni yoki magistrlik dissertatsiyasini himoya qilish paytida akademik halollikka zid xatti-harakatlar sodir etish.

22. Quyidagilar tadqiqot etikasi qoidalarini buzish deb baholanadi:

tadqiqotlarda uydirma – tadqiqotchining tadqiqot o'tkazmaganligi, balki ma'lumotlarni o'ylab topganligi yoki yo'q ma'lumotlarni taqdim etishida namoyon bo'ladi;

ilmiy tadqiqot ishlarida soxtalashtirish – tadqiqotchining tadqiqot o'tkazganligini, ammo olingan ma'lumotlarni to'liq yoki bir qismini o'z manfaatlari yo'lida, soxta dalil olish maqsadida o'zgartirganligini anglatadi;

ilmiy firibgarlik – xalqaro ko'rsatkichlarga ko'ra xodimlarning ilmiy maqolalariga iqtiboslar ("Web of Science", "Scopus" va "Google Scholar" bazalari bo'yicha) va ularning ko'rsatkichlarini soxtalashtirish yoki qalbakilashtirish yoxud

ilmiy “vositachilar” orqali sun’iy ravishda oshirish;

kichik o‘zgarishlar (tuzatishlar) bilan nashr qilish – bir xil ilmiy xulosa va amaliy natijaga ega bo‘lgan juda o‘xshash maqolalar yoki boshqa ilmiy ishlarni takror nashr qilish.

23. Qo‘lyozmani turli nashrlarga bir vaqtda topshirish – bir qo‘lyozmani bir vaqtning o‘zida bir nechta jurnalga topshirish tadqiqot etikasi qoidalarini buzish deb baholanadi. Ushbu holat muharrirlar va taqrizchilarning vaqtini behuda sarflash va bir xil ilmiy natijalarni bir nechta jurnallarda chop etish orqali ilmiy jurnallar obro‘sigacha yetishiga sabab bo‘ladi.

24. Mualliflar jamoasini noto‘g‘ri shakllantirish ham tadqiqot etikasi qoidalarini buzish hisoblanib, barcha hammualliflar tadqiqotga katta ilmiy hissa qo‘shgan va ish natijalari va xulosalarini ishlab chiqishda qatnashgan bo‘lishlari shart. Ishga katta ilmiy hissa qo‘shgan barcha hammualliflar, jumladan, talabalar va magistrlar mualliflar jamoasi tarkibiga kiritilishi, aksincha, ilmiy tadqiqotga hissa qo‘shmagan shaxslar mualliflar tarkibida ko‘rsatilmasligi kerak.

25. Akademik halollik qoidalarini buzish turlari ro‘yxati zarur hollarda to‘ldirilishi mumkin.

26. Plagiatdan qochish bo‘yicha tavsiyalar:

Plagiat – bu akademik yaxlitlikni buzish hisoblanadi. Akademik hamjamiyatning barcha a‘zolari o‘z ishlari uchun asos bo‘lgan g‘oyalar, so‘zlar va ma’lumotlarning mualliflari oldidagi qarzlarni tan olishlari intellektual halollik tamoyilidir.

Plagiatdan qochish uchun ko‘p sabablar mavjud. Siz universitetga shunchaki boshqalarning fikrini takrorlash uchun emas, balki hech bo‘lmaganda bilim olish va o‘z fikringizni bildirish uchun kelgansiz. Avvaliga o‘z nuqtayi nazariningizni rivojlantirish juda qiyin bo‘lib tuyulishi mumkin. Boshqa mualliflarning dalillarini tushunishga va o‘zlashtirishga harakat qilganingizda, ehtimol siz o‘zingizning ishingizda boshqalarning yozganlarini takrorlashni ko‘rarsiz. Biroq mualliflik pozitsiyangiz (o‘z nuqtayi nazariningiz)ni rivojlantirishni o‘rganishingiz juda muhimdir. Sizdan asl mutafakkir bo‘lishingiz emas, balki boshqalarning ishini tanqidiy baholashni o‘rganish, turli dalillarni keltirish va o‘z xulosalaringizni chiqarishda mustaqil bo‘lishingiz kutiladi. Plagiatdan qochishga uringan kishi yuqori sifatli asar yaratishga intiladi. Manbadan foydalanish va iqtibos keltirish tamoyillarini tushunganingizdan so‘ng plagiatdan saqlanish nisbatan oson bo‘ladi. Bundan tashqari, siz yozma ijodingizning ravshanligi va sifatini yaxshilashning qo‘shimcha afzalliklaridan foydalanasiz. Akademik yozuv texnikasini egallash shunchaki amaliy mahorat emas, balki sizning ishingizga ishonch va obro‘-e’tibor bag‘ishlaydigan hamda tahsil olishda intellektual halollik tamoyiliga sodiqligingizni ko‘rsatadigan mahorat ekanligini qadrlash muhimdir.

Universitet imtihonlardagi plagiatni jiddiy masala deb biladi. Voqealarning jiddiyligiga qarab holatlar tekshiriladi va jazolar ballarni ushlab qolishdan tortib Universitetdan chetlatishgacha bo'lishi mumkin. Plagiat tasodifiy bo'lsa ham, bu jazoga olib kelishi mumkin.

Aksincha, o'z ishingizni sohangizdagi intellektual munozaralar bilan boyitishingiz juda muhim. Akademik ishlar deyarli har doim boshqalar tomonidan yozilgan materiallardan foydalanish va muhokama qilishni o'z ichiga oladi hamda tegishli e'tirof va to'g'ri havolalar bilan plagiatdan aniq ajralib turadi. Bilimlar ko'p yillik izlanishlar, innovatsiyalar va munozaralar natijasida jamlangan holda rivojlanadi. Siz iqtibos keltirayotgan g'oyalar va ularning mualliflariga ishonch bildirishingiz kerak. Bu nafaqat ularning ishini tan olishga yordam beradi, balki siz o'z argumentingizni qaysi asosga ko'ra asoslab berganingizni aniq qilib ko'rsatish orqali mustahkamlashingizga yordam beradi. Bundan tashqari, yaxshi iqtibos keltirish amaliyoti o'quvchiga havolalaringizni kuzatish yoki sharhingizning to'g'riligini tekshirish imkoniyatini beradi.

V. O'quv-uslubiy ishlarda akademik halollik

27. Talaba nazorat va akademik ishlarni tayyorlashda, professor-o'qituvchilar bilan muloqot va nazorat turlarini topshirishda universitetning Odob-axloq qoidalariga va mazkur Kodeksda belgilangan akademik halollik talablariga rioya qilishi shart.

28. Professor-o'qituvchining o'quv-uslubiy jarayondagi asosiy vazifasi yaxshi bilim darajasiga ega bo'lish, bilganlarini haqqoniy va aniq shaklda yetkazib berish, axloq jihatdan taqlid uchun namuna bo'lish, talabalar bilan ularning tahsil olishi va o'zlarini axloq talablariga mos tutishlarini rag'batlantirishga qaratilgan munosabatlarni o'rnatishdan iborat.

29. Professor-o'qituvchi o'quv-uslubiy jarayonlarda akademik halollikning quyidagi qoidalariga rioya qilishi zarur:

akademik vakolatga, ya'ni fan sohasi bo'yicha tayyorgarlikka hamda o'qitayotgan modulga oid tadqiqotlar va zamonaviy qarashlar bo'yicha nazariy hamda amaliy bilimga ega bo'lgan modullar bo'yicha dars berish;

barcha tahsil oluvchilarga o'z akademik salohiyatini maksimal darajada to'liq rivojlantirish uchun yordam berish; ularni ta'lim olishga, o'qilgan ma'lumotlar va ma'ruzalarni tahlil qilishga, o'rganganlari ustida mulohaza yuritishga, o'rni kelganda o'qituvchi tomonidan berilgan ma'lumotga tanqidiy yondashishga rag'batlantirish;

professor-o'qituvchilar va boshqa talabalar bilan tadqiqot loyihalarida, tadbirlarda ishtirok etish;

talabalarga bahsli axborotlarni “haqiqat” sifatida taqdim etishdan ko‘ra ularga ilmiy munozaralarning tabiatini tushunish va unda ishtirok etish madaniyatini shakllantirishga ko‘maklashish;

dars mashg‘ulotlarida berilayotgan axborot va ma’lumotlar dars mazmuni hamda modul xususiyatiga mos kelishi kerak. Professor-o‘qituvchi darsga “vaqt o‘tkazish” uchun emas, bilim va ko‘nikma berish uchun kirishi;

talabalarning ongida chuqur ildiz otgan qadriyatlarga zid kelishi mumkin bo‘lgan vazifa va topshiriqlarni qo‘llashda ehtiyot bo‘lish zarur. Professor-o‘qituvchi talaba shaxsiy sabablarga ko‘ra muayyan topshiriqqa e’tiroz bildirgan taqdirda muqobil vazifalarni berishga tayyor bo‘lishi;

talabalar bilan muloqotda xushmuomalalik va professionallik qoidalariga rioya qilishi hamda axloqqa zid xatti-harakatlarga murosasizlikni namoyon qilish orqali o‘zlari shaxsiy halollik namunasi bo‘lishi;

talabalar bilan muloqotda va uni baholashda adolat tamoyiliga ustunlik berish, barcha tahsil oluvchilarga nisbatan adolatli bo‘lishga intilish;

boshqalarni tinglashga, shaxsiy fikr va qarashlardagi farqlarni tan olgan holda o‘z nuqtai nazarini aniq bayon etishga da’vat etish;

auditoriyada talabalar ochiq muloqot qila oladigan, o‘z fikrini erkin bayon etadigan va aqlan rivojlanadigan xavfsiz muhit yaratishga harakat qilish;

talabalarning baholarini va ularga oid shaxsiy ma’lumotlarni sir saqlash bilan maxfiylik tamoyiliga rioya qilish orqali talabalarga bo‘lgan hurmatini namoyish etish;

o‘quv modulining maqsadi va talablarini to‘liq bayon etish hamda baholashning aniq mezonlari haqida batafsil ma’lumot berish;

o‘z muallifligida o‘quv-uslubiy ishlar (darslik, o‘quv qo‘llanma, o‘quv-uslubiy qo‘llanma, modul kontentlari va boshqalar)ni tayyorlashda ushbu Kodeks talablariga qat’iy rioya qilish;

muallifligida o‘quv-uslubiy ishlarni chop etishni ilmiy unvon olish uchun mezonlarni bajarish vositasi emas, balki talabalarga sifatli bilim berish va ularni zamonaviy o‘quv adabiyotlari bilan ta’minlash sifatida belgilash;

talabalarni baholashda birdek yaxshi natijaga erishish uchun barchaga teng imkoniyat beruvchi xolis usul va vositalardan foydalanish va universitetning boshqa hujjatlarida belgilab berilgan talablarga rioya qilish.

30. Talabalar o‘quv jarayonida (oraliq va yakuniy) nazorat turlarini topshirishda hamda universitet xodimlari va boshqa talabalar bilan munosabatlarda ushbu Kodeks qoidalariga va universitetning boshqa hujjatlariga rioya qilishlari zarur.

31. O‘quv jarayonida (oraliq va yakuniy) nazorat turlarini topshirishda topshirilayotgan yozma ishlarning originalligi (o‘ziga xosligi) kamida 55% ni

tashkil etishi talab etiladi.

Bitiruv malakaviy ishning originalligi (o'ziga xosligi) bakalavr darajasi uchun kamida 55% va magistr darajasi uchun dissertatsiya ishining 60% bo'lishi zarur.

Ushbu talablarga rioya qilinmagan ishlar ilmiy rahbar va taqrizchilar tomonidan keyingi bosqichga va himoyaga tavsiya qilinmasligi zarur hamda ushbu ish Akademik halollikni buzish sifatida baholanishi mumkin.

32. BMI va magistrlik dissertatsiya ishi bo'yicha **ilmiy rahbar** (keyingi o'rinlarda – ilmiy rahbar) ushbu Kodeks qoidalariga rioya qilishi va manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'ymasligi zarur.

Ilmiy rahbar yuridik fan va ta'limga daxldor bo'lgan tamoyillardan xabardor bo'lishi va ularga rioya qilishi zarur. Jumladan, talaba bilan shaxsiy munosabatlarga yo'l qo'ymaslik;

talabaning ishini baholashda o'zining darajasiga muvofiq nisbatda baholash yoki darajasi yuqori bo'lgan topshiriq bermaslik;

o'zi ilmiy rahbar bo'lgan ishlarni o'zlashtirmaslik;

talaba va ilmiy jamoatchilik oldida halol va ochiq bo'lish;

manfaatlar to'qnashuvi sababli ilmiy rahbar bo'lishdan voz kechishi yoki o'zini o'zi rad etishi;

tamagirlik qilmaslik yoki ishni o'zi yozib berishni taklif qilmaslik;

ishni maxsus elektron antiplagiat dasturlaridan o'tkazish;

talabalar bilan har qanday munosabatda shaxsiy halollikni yuqori darajada saqlashi lozim.

33. Xodimlar o'quv-uslubiy ishlar (darslik, o'quv qo'llanma, o'quv-uslubiy qo'llanma, modul kontentlari va boshqalar)ni tayyorlashda va chop etishda ushbu Kodeks qoidalariga rioya qilishi zarur.

Muallif moliyaviy qo'llab-quvvatlashning tadqiqot natijalariga bo'lgan ehtimoliy ta'sirini o'quvchi baholay olishi uchun tayyorlash va chop etishga berilgan barcha moliyaviy yordamlar, grantlar, ushbu o'quv-uslubiy ishni yaratishga moliyaviy ko'mak bergan jismoniy yoki yuridik shaxslar haqidagi ma'lumotlarni oshkor ko'rsatishi zarur.

O'quv-uslubiy ishlar (darslik, o'quv qo'llanma, o'quv-uslubiy qo'llanma, modul kontentlari va boshqalar)ning originalligi (o'ziga xosligi) kamida 60% ni tashkil etishi talab etiladi.

34. O'quv-uslubiy ishlar (darslik, o'quv qo'llanma, o'quv-uslubiy qo'llanma, modul kontentlari va boshqalar)ni tayyorlash va chop etishda ushbu Kodeksda belgilangan talablarga qat'iy rioya qilish zarur.

35. BMI va magistrlik dissertatsiyasi ishi va o'quv-uslubiy ishlar (darslik, o'quv qo'llanma, o'quv-uslubiy qo'llanma va boshqalar)ga **taqrizchi** sifatida

belgilangan shaxs quyidagi etika qoidalariga rioya qilishi zarur:

ishni maxsus elektron antiplagiat dasturlaridan o'tkazish;

o'zi taqrizchi bo'lgan ishlarni o'zlashtirmaslik;

taqriz berilayotgan ishga nisbatan mas'uliyatli, halol va ochiq bo'lish;

ishga shaxsiy adovatdan xoli tarzda bosiqlik va professional baho berish;

o'z bahosini batafsil izohlashi, muallif uchun manfaatli bo'lgan konstruktiv tanqid va tavsiyalarni batafsil asoslab berish;

umumiy va tushunarsiz, ishning mazmuniga ta'sir ko'rsatmaydigan kamchiliklar, texnik sabablarni asos sifatida ko'rsatib ishni tavsiya qilmaslik;

o'z gipotezasi yoki ilmiy natijalariga to'g'ri kelish-kelmasligidan qat'i nazar tadqiqot ishiga xolis baho berish;

taqrizda ko'rsatilgan ma'lumotlarni soxtalashtirmaslik, chalkashlikka sabab bo'lishi mumkin bo'lgan asoslarni ko'rsatmaslik;

taqrizni belgilangan muddatda taqdim etish, kechikish ehtimoli bo'lgan taqdirda bu haqida tegishli mas'ulni xabardor qilish;

axloqqa zid, shubhali, noprofessional har qanday element bo'yicha universitet Kengashiga xabar berish.

36. Universitet Kengashining qarori bilan BMI, magistrlik dissertatsiya ishi va o'quv-uslubiy ishlar (darslik, o'quv qo'llanma, o'quv-uslubiy qo'llanma va boshqalar)ga taqrizchi anonim tarzda belgilanishi mumkin.

VI. Ilmiy-tadqiqot ishlarida akademik halollik

37. Ilmiy-tadqiqot faoliyatini amalga oshirishda Kodeksning asosiy shartlari quyidagilardan iborat:

mualliflikni to'g'ri belgilash (bunda mualliflik huquqi tamoyillariga rioya qilgan holda, ma'lum ilmiy ishlarga ijodiy hissa qo'shgan ilmiy faoliyat subyektlari muallif sifatida e'tirof etiladi. Ya'ni tadqiqotga faqat hissa qo'shgan shaxslargina tadqiqot ishlarining hammualliflari sifatida ko'rsatilishi kerak. Hammualliflar orasida tadqiqotda qatnashmagan shaxslarni ko'rsatishga yo'l qo'yilmaydi);

plagiatga yo'l qo'yilmaslik, havolalarni to'g'ri va to'liq taqdim etish;

muhofazalangan ijodiy faoliyat natijalarini o'zlashtirishga yo'l qo'yilmaslik;

ilmiy yangilikka e'tibor qaratish;

ilmiy polemika (munozara)dagi to'g'rilik, taqrizchi, tadqiqotchi va muhokamada ishtirok etuvchi boshqa shaxslarni haqorat qilish yoki kamsitishga yo'l qo'yilmaslik;

tajribalar o'tkazishda, ilmiy nazariyalarni shakllantirishda ilmiy vijdonlilik;

shaxsiy kasbiy javobgarlikni anglash;

tamagirlik va pul evaziga ilmiy ishlarni yozib bermaslik;
salbiy oqibatlar uchun axloqiy javobgarlikni anglash.

38. Quyidagilar ilmiy tadqiqotda odob-axloq qoidalari (etika)ning buzilishi hisoblanadi:

plagiat, soxtalashtirish yoki qalbaki ma'lumotlar yaratish;

mualliflikni yoki ilmiy ishlarga hissa qo'shganlikni tan olmaslik;

mualliflik huquqi obyektlari yoki maxfiy (konfidensial) qo'lyozmalardagi ma'lumotlar yoxud shaxsiy suhbatlardan tegishli ruxsatsiz foydalanish;

arxiv hujjatlaridan foydalanish qoidalarini buzgan holda arxiv materiallaridan foydalanish;

ataylab yolg'on ma'lumotlarni taqdim etish yoki vijdotsiz vositachilarga murojaat qilish orqali xalqaro ko'rsatkichlarga ko'ra maqolaning "ilmiy darajasini oshirish";

tadqiqot ishida tahlil qilinmagan hamda empirik (amaliy) jihatdan o'z isbotini topmagan takliflarni ishning xulosa qismida bayon qilish;

mazkur Kodeksning 4-bobida nazarda tutilgan tadqiqot etikasini buzish shakllari;

O'zbekiston Respublikasi qonunchilik hujjatlari, Universitet Ustavi, o'rnatilgan ichki tartib-qoidalarga va jamoa shartnomalariga rioya qilmaslik;

ilmiy tadqiqotlar doirasidagi boshqa turdagi xatti-harakat ham universitet Kengashi tomonidan axloq qoidalarining buzilishi deb tan olinishi mumkin.

39. Izlanuvchi (muallif)ning tadqiqot etikasi bo'yicha majburiyatlari ushbu Kodeksning 13-bandida ko'rsatilgan bo'lib, izlanuvchi ushbu majburiyatlarni va ushbu Kodeks talablarini bajarishi shart.

Shu bilan birga, muallifning tadqiqot faoliyatidagi axloqiy tamoyillar quyidagilardan iborat:

muallif (yoki mualliflar jamoasi) ilmiy tadqiqotlar natijalarining yangiligi va ishonchliligi uchun birlamchi javobgar hisoblanadi;

muallif(lar) maqolada tavsiflangan tadqiqotning originalligini kafolatlashi zarur. Boshqa mualliflarning ishi yoki so'zlari ishlatilsa, manbaga havolalar yoki iqtiboslar ko'rsatilishi shart. Juda ham ko'p iqtiboslar keltirish tadqiqot etikasiga zid hisoblanadi, har qanday shakldagi plagiatga esa mutlaqo yo'l qo'yilmaydi;

muallif(lar) ommaviy e'lon qilish uchun mo'ljallanmagan ma'lumotlardan foydalanishdan ehtiyot bo'lishi kerak;

muallif(lar) boshqa ishlardagi iqtiboslar va havolalarni to'g'ri va aniq shakllantirishi lozim. Barcha holatlarda asl manbaga havola ko'rsatilishi kerak; muallif(lar) ilmiy izlanish natijalarining haqqoniyligiga javob beradi. Oldindan xato qilingan yoki qalbakilashtirilgan fikrlar berish nojoizdir. Chop etilgan materiallarning muallif(lar)i keltirilgan faktlar, iqtiboslar, statistik va boshqa

ma'lumotlarning haqqoniyligi uchun javobgardir;

muallif(lar) taqrizchining savollariga professional va tezkor javob berishi, zarur tushuntirishlar va qo'shimcha ma'lumotlarni taqdim etishi kerak; muallif(lar) tadqiqotni moliyalashtirishning barcha manbalarini, shu jumladan to'g'ridan-to'g'ri va bilvosita moliyaviy yordam, asbob-uskunalar yoki materiallar bilan ta'minlash va boshqa turdagi moliyaviy yordam manbalarini ko'rsatishi kerak;

muallif(lar) boshqa nashrga taqdim etilgan va ko'rib chiqilayotgan qo'lyozmani taqdim etmasligi kerak;

muallif(lar) tadqiqotni ko'rib chiqish bosqichida yoki nashr etilgandan keyin jiddiy xatolar yoki noaniqliklarni aniqlagan taqdirda, imkon qadar tezroq tahririyatni va ilmiy jamoatchilikni xabardor qilishlari kerak;

muallif(lar) uchinchi tomon tadqiqotlarini tanqid qilish yoki sharhlashda axloqiy me'yorlarga rioya qilishlari kerak;

muallif(lar) o'z qo'lyozmalarining natijalari yoki talqiniga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan har qanday muhim manfaatlar to'qnashuvini oshkor qilishlari kerak.

40. Taqdim etilgan ishning konsepsiyasi, loyihasi, bajarilishi yoki interpretatsiyasiga munosib hissa qo'shgan shaxslar maqola mualliflari soniga kiradi.

Mualliflik darajasi, obro'si yoki ta'siri tufayli, shuningdek, shaxsiy munosabatlari yoki to'lov evaziga ayrim shaxslar mualliflar ro'yxatiga kiritilishi taqiqlanadi, bunday hollarida mualliflik mustasno etiladi. Agar davom etayotgan tadqiqotning muayyan bosqichlarida ishtirok etgan boshqa shaxslar bo'lsa, ular maqola matnida qayd etilishi mumkin.

Muallif barcha hammualliflar tomonidan maqolaning yakuniy shakli o'qib chiqilishi va ma'qullanishini hamda uni nashr etishga rozi bo'lishlarini ta'minlashi kerak.

41. **Ilmiy rahbar (maslahatchi)** etib tadqiqot ishi mavzusi bo'yicha ilmiy maqolalar chop etgan, tadqiqot mavzusi bo'yicha malakali mutaxassis sifatida tanilgan hamda izlanuvchiga ilmiy va o'quv-metodik yordam ko'rsatish maqsadida ushbu sohada ilmiy rahbarlik qilish huquqiga ega bo'lgan shaxs tayinlanishi zarur.

Ilmiy rahbar akademik savodxonlik va halollik namunasi bo'lishi kerak. Ilmiy rahbar tanqid, maslahat va takliflarga ochiq bo'lishi kerak. Ilmiy rahbar o'zi rahbarlik qilayotgan tadqiqotchining taqrizchisi bo'la olmaydi.

Ilmiy rahbar (maslahatchi) faoliyatidagi axloqiy tamoyillar quyidagilardan iborat:

tadqiqotchining mavzuni ko'rib chiqishga tayyorgarlik darajasini belgilash, mavzu tanlashda tadqiqotchini to'g'ri yo'nalishga yo'naltirish;

konsultatsiyalar o'tkazish va tadqiqotchi tomonidan dissertatsiya ustida ishlashning butun jarayonini to'liq tushuntirishga erishish;

ish rejasini tuzishda yordam berish, shu jumladan, ish uchun vazifalar va maqsadlarni belgilash;

individual rejaning aniq bajarilishini nazorat qilish, jumladan, maqsadlarni amalga oshirish muddatlariga rioya etilishini nazorat qilish;

tadqiqotchi bilan ishlashda shaxsiy munosabatlar asosida manfaatlar to'qnashuviga yo'l qo'ymaslik;

tadqiqot ishiga xulosa berishdan avval ishni maxsus elektron antiplagiat dasturlaridan o'tkazib, mazkur Kodeks talablariga rioya qilinishini ta'minlash;

hammualliflik – har bir hammuallifning ishga qo'shgan hissasi nashr mazmuni uchun javobgarlikni o'z zimmasiga olish uchun yetarli bo'lishi kerak. Ilmiy rahbar ta'lim oluvchi (talaba, tadqiqotchi)ning intellektual mulki hisoblangan ilmiy ishga umuman hissa qo'shmagan holda hammuallif bo'lishni talab qilishga haqli emas;

tayyor ilmiy ishlar materiallarini turli shakllardagi mukofot olish evaziga yoki shaxsiy manfaatdorlik maqsadida mukofot (haq) olmasdan tarqatish, uchinchi shaxslarga taqdim qilish taqiqlanadi;

ta'lim oluvchi (talaba, tadqiqotchi)ga nisbatan xolislik – rahbarning fikr-mulohazalari va tavsiyalari ishning ilmiy saviyasini oshirishga qaratilgan obyektiv va asosli bo'lishi kerak;

rahbar tomonidan o'z ehtiyojlari uchun maqolalardan/tugallangan ishdan nusxalar olish yoki foydalanish taqiqlanadi;

himoyadan o'tkazishning barcha bosqichlarida taqrizchi (opponent)lar yoki boshqa shaxslarga ilmiy rahbarligidagi tadqiqotchining ishiga ijobiy baho berish yoki yoqlab ovoz berishni iltimos qilish yoxud muhokama ishtirokchilariga avvaldan tadqiqotchiga ma'lum bo'lgan savollarni berishni iltimos qilishi taqiqlanadi;

himoya jarayonining barcha bosqichlarida taqrizchilar, opponentlar, yetakchi tashkilotni belgilash jarayonida Ilmiy kengashga ta'sir ko'rsatish va iltimoslar qilish taqiqlanadi.

42. Ilmiy rahbar xulosasi ilmiy rahbar tomonidan shaxsan yozilishi va imzolanishi kerak. Ilmiy rahbar xulosasida quyidagi ma'lumotlar bo'lishi shart:

dissertatsiya mavzusining dolzarbligi;

ishda bayon etilgan ilmiy qoidalar, xulosalar va tavsiyalarning ilmiy yangiligi, asosliligi va ishonchliligi;

olingan natijalarning amaliy ahamiyati, amaliyotga ta'siri; natijalarning fan uchun ahamiyati;

dissertatsiya tadqiqoti natijalari ekspertizadan o'tkaziladigan jurnallarda

nashr etilganligi to'g'risidagi ma'lumotlar;

ishning rasmiylashtirish talablariga muvofiqligi to'g'risidagi xulosa.

43. Ilmiy tadqiqot doirasida nashr etilgan barcha maqolalar va materiallar quyidagi tamoyillarga muvofiq tashkil etilgan majburiy ekspertizadan o'tkaziladi: ochiq, anonim yoki ikki tomonlama anonim sharhlash.

44. **Taqrizchi (rasmiy opponent)** faoliyatida tadqiqot etikasi qoidalari:

tadqiqot ishiga taqriz berishdan avval ishni maxsus elektron antiplagiat dasturlaridan o'tkazib, mazkur Kodeks talablariga rioya qilinishini ta'minlashi zarur;

mualliflik huquqi materiallarini ilmiy ekspertizadan o'tkazishda xolislik, xususan, ishni maxfiy (konfidensial) hujjat sifatida ko'rib chiqish, bunda tanishib chiqish yoki muhokama qilish uchun ishni vakolati bo'lmagan uchinchi shaxslarga berish taqiqlanadi;

taqriz berish jarayonida olingan ma'lumotlar yoki g'oyalarning maxfiyligini saqlash, ulardan shaxsiy manfaatlar uchun foydalanishga yo'l qo'ymaslik, qo'lyozma va sharhlarning hech qanday tafsilotlarini oshkor qilmaslik;

baholanayotgan ishning boshqa har qanday ilmiy ish bilan ahamiyatli yoki qisman o'xshashligiga, shuningdek ushbu yoki boshqa mualliflarning ilgari nashr etilgan ishlarida qayd etilgan ma'lumotlar, xulosalar yoki dalillarga havolalar yo'qligi faktlariga e'tibor qaratish;

Ilmiy kengash kotibi yoki boshqa vakolatli shaxslardan tashqari hech kim bilan taqriz uchun taqdim etilgan ishni muhokama qilmaslik va taqdim etilgan materiallarni tarqatmaslik;

taqrizchining fikr-mulohazalari va takliflari ishning ilmiy va uslubiy darajasini oshirishga qaratilgan, xolis va asosli bo'lishi lozim;

taqrizda ko'rsatilgan ma'lumotlarni soxtalashtirmaslik, chalkashlikka sabab bo'lishi mumkin bo'lgan asoslarni ko'rsatmasligi zarur;

ko'rib chiqish jarayonida olingan materiallar va g'oyalardan o'z nomidan yoki har qanday shaxsiy manfaatlar yo'lida foydalanmaslik;

taqrizni belgilangan muddatda taqdim etishi, kechikish ehtimoli bo'lgan taqdirda bu haqida tegishli mas'ulni xabardor qilishi shart;

o'z shaxsiy ehtiyojlari uchun ishdan nusxalar olish taqiqlanadi;

ilmiy ish nashr etilishidan oldin uning mazmuniga oid materiallardan o'z manfaatlarini uchun foydalanish taqiqlanadi;

taqrizchi mavzu yoki boshqa belgilar bo'yicha ko'rib chiqilayotgan ilmiy ish yoki uning bir qismining muallifi bo'lishi mumkinligini taxmin qilsa, ilmiy seminar, kengash yoki tahririyatning ruxsati bilan muallif bilan bevosita bog'lanishi mumkin;

ishni o'rganish jarayonida tadqiqot etikasi buzilishi bo'yicha barcha holatlar,

shuningdek shubhali, noprofessional har qanday element bo'yicha universitet Kengashiga xabar berishga majbur.

Taqdim etilgan ilmiy ishni baholash uchun o'zini yetarli darajada malakaga ega ema deb hisoblagan yoki xolis bo'la olmaydigan taqrizchi, shuningdek manfaatlar to'qnashuvi yuz bergan taqdirda, bu haqda uni ushbu ishni ko'rib chiqish jarayonidan chetlashtirish iltimosi bilan xabar berishi shart.

45. Opponent taqrizni boshqa shaxslarning yordamisiz shaxsan yozishi kerak. Ilmiy taqriz quyidagi talablarga javob berishi lozim:

ilmiy ish mavzusi va muallifi to'g'risida (taqrizchi oshkor qilinmagan taqdirda o'zi haqida) aniq va qisqa ma'lumot berish;

tanlangan mavzuning dolzarbligiga baho berish;

dissertatsiyada keltirilgan ilmiy tafsilotga qisqacha baho berish;

tadqiqotning asosiy natijalari, xulosa hamda amaliy va nazariy tavsiyalar qay darajada asoslanganligi va yangiligini baholash;

tadqiqotning asosiy natijalarining amaliy hayotga real ta'sirini baholash;

dissertatsiyaning unga qo'yilgan talablarga muvofiqligini aniqlash;

umumiy xulosalarni ishonchli dalillar va tegishli havolalar bilan tasdiqlash, tanqidiy fikrlarni aniq bayon etish;

tadqiqotning ijobiy va salbiy tomonlarini aniq va qisqa tavsiflash;

kamsituvchi shaxsiy mulohazalar yoki asossiz ayblovlardan saqlanish;

ilmiy ishni nashrga, keyingi bosqichga yoki ommaviy himoyaga tavsiya qilish haqida xulosa berish.

Ilmiy taqriz hajmi odatda 4000 belgidan oshmasligi tavsiya etiladi.

46. O'z faoliyatida **muharrir** mualliflik huquqi bilan himoyalangan asarlarni nashr etish uchun javobgardir, bu esa tadqiqot etikasining quyidagi asosiy qoidalariga rioya qilish zarurligini taqozo etadi:

mualliflarning irqi, jinsi, diniy e'tiqodi, kelib chiqishi, fuqaroligi, ijtimoiy mavqeyi yoki siyosiy imtiyozlaridan qat'i nazar, qo'lyozmalarning intellektual mazmunini baholashi kerak;

nashr qilish to'g'risida qaror qabul qilishda ma'lumotlarning ishonchliligini va ko'rib chiqilayotgan ishning ilmiy ahamiyatini hisobga olishi lozim;

muharrir unga taqdim etilgan qo'lyozmalarda mavjud nashr etilmagan ma'lumotlardan shaxsiy maqsadlarda foydalanilmasligini yoki muallifning yozma rozilgisiz uchinchi shaxslarga berilmasligini ta'minlashi kerak. Tahrirlash jarayonida olingan va olinishi mumkin bo'lgan foyda bilan bog'liq ma'lumotlar yoki g'oyalar maxfiy saqlanishi va shaxsiy manfaatlar uchun ishlatilmasligi kerak;

ma'lumotni plagiat deb hisoblash uchun yetarli asoslar mavjud bo'lsa, uni nashr etishga ruxsat bermasligi kerak;

nashriyot bilan birgalikda ko'rib chiqilgan qo'lyozmalar yoki nashr etilgan

materiallar yuzasidan javobsiz da'volarni qoldirmasligi, ziddiyatli vaziyat aniqlansa, buzilgan huquqlarni tiklash uchun barcha zarur choralarni ko'rishi kerak;

agar tahririyatning barcha talablariga javob beradigan nashrga tayyor boshqa mualliflarning asarlari mavjud bo'lsa, muharrir nashriyot bilan birgalikda bir muallifning asarlarini bir ilmiy jurnalning ketma-ket ikki yoki undan ortiq sonida nashr etishga ruxsat bermasligi kerak;

to'rt nafardan ortiq muallif ishtirokidagi maqolalarni chop etishga ruxsat bermaslik tavsiya qilinadi.

47. Nashriyot o'z faoliyatida mualliflik huquqiga oid asarlarni nashr etish uchun javobgardir, bu esa quyidagi asosiy tamoyillar va tartiblarga rioya qilishni talab qiladi:

muharrirlar, tahrir hay'ati (tahririyat hay'ati), taqrizchilar, mualliflar tomonidan tadqiqot etikasi qoidalarini amalga oshirishga ko'maklashish;

nashrlar mualliflaridan olingan har qanday ma'lumotlarning ular e'lon qilinmaguncha maxfiyligini ta'minlash;

intellektual mulk va mualliflik huquqini himoya qilish;

zaruratga ko'ra tuzatishlar, tushuntirishlar, raddiyalar va uzrlarni e'lon qilish;

tadqiqot etikasiga zid va sifatsiz maqolalar va boshqa ilmiy ishlarni nashr qilishni rad qilish;

ilmiy nashrning o'z vaqtida chop etilishini ta'minlash.

48. Tadqiqot etikasi qoidalarini buzish holatlarining oldini olish uchun ilmiy tadqiqot yoki uning natijalarini aniqlash jarayonida ishtirok etayotgan barcha tomonlar manfaatlar to'qnashuvi holatini istisno qilish kerak.

Manfaatlar to'qnashuvi muallif, taqrizchi yoki universitet harakatlariga ta'sir qilishi mumkin bo'lgan moliyaviy, ilmiy yoki shaxsiy munosabatlar bo'lganda yuzaga kelishi mumkin. Bunda ikki tomonlama "kelishuv"lar, "raqobatdosh manfaatlar" kabi turli subyektiv munosabatlarga chek qo'yilishi kerak.

VII. Akademik nohalollikni aniqlash va uni buzganlik uchun javobgarlik

49. Universitet xodimlari va professor-o'qituvchilari o'quv jarayoni hamda tadqiqot faoliyatida akademik halollikka rioya etilishi uchun javobgardir.

50. Universitetda akademik halollik ga rioya qilmaslik holatlari quyidagi shakllarda aniqlanishi mumkin:

o'quv-uslubiy ishlar (darslik, o'quv qo'llanma, o'quv-uslubiy qo'llanma va boshqalar), BMI, magistrlik dissertatsiyalari hamda tadqiqot ishlari (ilmiy maqolalar, monografiyalar, PhD va DSc dissertatsiyalari)ni maxsus elektron antiplagiat dasturlari vositasida tekshirish asosida;

akademik nohalollik haqida kelib tushgan murojaatlar (elektron, yozma yoki

og‘zaki) yoki o‘tkazilgan so‘rovnomalar natijalarini o‘rganish asosida;

universitet rahbariyatiga ijtimoiy tarmoqdagi maxsus bot orqali kelib tushgan murojaatlar va ularning tasdiqlanishiga ko‘ra;

universitetning akademik halollik ga rioya qilinishi ustidan nazorat qiluvchi tarkibiy tuzilmalar tomonidan o‘tkazilgan o‘rganishlar asosida;

davlat organlari va tashkilotlari tomonidan kelib tushgan murojaatlar va ularni o‘rganish asosida;

jamoatchilik nazorati shaklida talabalar, tadqiqotchilar va boshqa shaxslar tomonidan berilgan ma‘lumotlarni o‘rganish asosida hamda qonun bilan taqiqlanmagan boshqa shaklda.

51. Universitet pedagog xodimlari quyidagi hollarda akademik halollik ni buzganlik uchun intizomiy javobgarlikka tortilishi mumkin:

yashirish – mazkur Kodeks qoidalari buzilganligi yoki ularga qasddan rioya qilinmaganligi to‘g‘risidagi ma‘lumotlarni sir saqlash;

yo‘l qo‘yish – mazkur Kodeksga rioya qilinishi va uni ijrosini ta‘minlash majburiyati to‘g‘ridan-to‘g‘ri xizmat vazifasi sanalgan shaxs tomonidan ushbu Kodeks qoidalarini buzilishiga yo‘l qo‘yish yoki uni ijrosini qasddan ta‘minlamaslik;

til biriktirish – har qanday baholanadigan ishni ta‘lim oluvchi yoki izlanuvchining o‘rniga bajarish (muayyan to‘lov evaziga yoki bepul bo‘lishi ham mumkin);

akademik ma‘lumotga noqonuniy ega bo‘lish va/yoki uni tarqatish – imtihon materiallarini va/yoki ularga javobni yetkazish, shuningdek ta‘lim oluvchilarni (imtihon topshiruvchilarni) beriladigan savollardan xabardor qilish, tayyor ma‘ruza, esse, topshiriq va akademik ishlarni sotish va/yoki sotib olishda yordam berish; baholanadigan ishning har qanday javobini duch kelgan usulda o‘g‘irlash, jumladan, ta‘lim oluvchiga taqdim qilish uchun elektron pochta orqali yoki kompyuterdan yuklab olish;

qalbakilashtirish – akademik ishdagi bahoni yoki topshiriqqa javoblarni, ma‘lumotlarni, imzoni soxtalashtirish, akademik ishga qasddan zarar yetkazish yoki uni qalbakilashtirish;

vakolatlarni suiiste‘mol qilish – turli shakldagi manfaatdorlik (yoki manfaatsiz) holatida ta‘lim oluvchilar baholanishiga ta‘sir ko‘rsatish, lavozim majburiyatlari doirasida vakolatlarni suiiste‘mol qilish, ijobiy baholash to‘g‘risida iltimos qilish, tadqiqot ishlarini muhokamalarida ta‘sir ko‘rsatish;

o‘zgartirish (bahoni ko‘tarish) – ta‘lim oluvchiga moyillikdan va/yoki ko‘rsatgan xizmati uchun haq evaziga bahoni o‘zgartirish;

tadqiqot etikasi qoidalariga rioya qilmaslik – tadqiqot faoliyatida barcha darajadagi talabalar, xodimlar, izlanuvchilar va professor-o‘qituvchilar tomonidan

mazkur Kodeks qoidalarini buzish yoki boshqalar tomonidan buzishga yo‘l qo‘yishda ifodalangan harakat (harakatsizlik).

VIII. Universitet Kengashi tomonidan akademik halollikni buzgan xodim va talabalarning javobgarligini ko‘rib chiqish

52. Universitet Kengashi tomonidan akademik halollik bo‘yicha mazkur Kodeks va boshqa hujjatlarda belgilangan qoidalarni buzgan xodim va talabalarning javobgarligi ushbu kengashlarning Nizomlari asosida ko‘rib chiqiladi.

53. Universitet Kengashi tomonidan o‘z vakolatlari doirasida akademik halollik yoki tadqiqot etikasi qoidalarini buzilishiga yo‘l qo‘ygan talabaga nisbatan quyidagi choralar ko‘riladi:

nazorat turi, amaliyot hisoboti, bitiruv malakaviy ishi, magistrlik dissertatsiyasi uchun qoniqarsiz baho – “0” (nol) ball qo‘yish masalasi belgilangan tartibda amalga oshirish;

hayfsan intizomiy jazosini qo‘llash yoki talabalar safidan chetlashtirish masalasini ko‘rib chiqish to‘g‘risida universitet rektoriga taklif kiritiladi.

54. Fakultet dekanatlari mazkur Kodeksning buzilish holatlari haqida ma’lumotni saqlashi va uni O‘quv-uslubiy boshqarmaga hamda Universitet Kengashiga tegishli masalalarni hal qilish uchun taqdim qilishi kerak.

55. Universitet pedagog xodimlari, izlanuvchilari va xodimlariga o‘quv jarayonidagi akademik halollik yoki tadqiqot etikasi qoidalarini buzganlik uchun hayfsan hamda mehnat shartnomasini bekor qilish masalasi Universitet Kengashi tomonidan ko‘rib chiqilib, Universitet rektoriga taklif kiritiladi.

56. Qaror ustidan uch ish kunida apellyatsiya berilishi va u bir oy ichida Universitet Kengashi tomonidan qayta ko‘rib chiqilishi mumkin.

IX. Yakuniy qoida

57. Kodeksga Universitet Kengashining qarori bilan o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritilishi mumkin.

ILOVALAR

“Akademik halollik kodeksi” bilan tanishib chiqdim, unga rioya qilishni o‘z zimmamga olaman.

_kafedراس professor-o‘qituvchilari!

[illegible]